

FIȘA DISCIPLINEI

1. Date despre program

1.1 Instituția de învățământ superior	Universitatea Babeș-Bolyai din Cluj-Napoca
1.2 Facultatea	Istorie și Filosofie
1.3 Departamentul	Departamentul de Istorie în Limba Maghiară
1.4 Domeniul de studii	Istorie , Relații Internaționale și Studii Europene
1.5 Ciclul de studii	Masterat (MA)
1.6 Programul de studiu / Calificarea	Istorie, Relații Internaționale și Studii Europene

2. Date despre disciplină

2.1 Denumirea disciplinei	Guvernanță și politicile internaționale privind minoritățile etnice și naționale HMM4333						
2.2 Titularul activităților de curs	Lect. univ. Dr. KÁNTOR Zoltán						
2.3 Titularul activităților de seminar	Lect. univ. Dr. KÁNTOR Zoltán						
2.4 Anul de studiu	II	2.5 Semestrul	3	2.6. Tipul de evaluare	E	2.7 Regimul disciplinei	DF

3. Timpul total estimat (ore pe semestru al activităților didactice)

3.1 Număr de ore pe săptămână	4	Din care: 3.2 curs	2	3.3 seminar/laborator	2
3.4 Total ore din planul de învățământ	196	Din care: 3.5 curs	28	3.6 seminar/laborator	28
Distribuția fondului de timp:					ore
Studiul după manual, suport de curs, bibliografie și notițe					30
Documentare suplimentară în bibliotecă, pe platformele electronice de specialitate și pe teren					30
Pregătire seminarii/laboratoare, teme, referate, portofolii și eseuri					24
Tutoriat					14
Examinări					4
Alte activități:					
3.7 Total ore studiu individual	84				
3.8 Total ore pe semestru	56 fiz./196 conv.				
3.9 Numărul de credite	7				

4. Precondiții (acolo unde este cazul)

4.1 de curriculum	•
4.2 de competențe	•

5. Condiții (acolo unde este cazul)

5.1 De desfășurare a cursului	<ul style="list-style-type: none"> Realizarea cursului - vizualizarea unor documente, statistici, modele, fotografii și filme documentare digitalizate - necesită folosirea unui calculator și videoproiector.
5.2 De desfășurare a seminarului/laboratorului	<ul style="list-style-type: none"> Realizarea semnarelor necesită pentru prezentarea rezultatelor aportului individual al studenților (prezentarea referatelor) și vizualizarea unor documente, statistici, modele, fotografii și filme documentare digitalizate folosirea calculatorului și al unui videoproiector.

6. Competențele specifice acumulate

Competențe profesionale	<ul style="list-style-type: none"> • Asimilarea și utilizarea conceptelor specifice domeniului • Utilizarea instrumentelor de cercetare socială • Capacitatea de a proiecta și implementa un proiect de cercetare • Capacitatea de a colecta date • Capacitatea de a analiza și interpreta datele 	•
Competențe transversale	<ul style="list-style-type: none"> • Munca în echipă • Dezvoltarea gândirii critice • Vorbirea în public și abilități de prezentare • Analiza și sinteza • Competențe digitale 	•

7. Obiectivele disciplinei (reieșind din grila competențelor acumulate)

7.1 Obiectivul general al disciplinei	<ul style="list-style-type: none"> • Obiectivele acestui curs sunt analiza teoriei, prezentului și al antecedentelor istorice ale procesului de formare, afirmare și instituționalizare a politicilor privind minoritățile naționale și etnice în statele Uniunii Europene, subiecte ale dreptului internațional, european și ale codificării constituțional-legislative din statele naționale membre ale UE. • Analizăm aceste politici structurate la nivelul statelor-națiune, precum și ca obiect al normelor internaționale, focalizând mai ales asupra codificărilor realizate la sfârșitul secolului XX – începutul secolului XXI. Aceste codificări pot fi cotate și ca reglementări ale relațiilor dintre majoritate-minoritate etnică și națională, parte a unui proces de ameliorare a situației și crearea de modele de „bune practici”.
7.2 Obiectivele specifice	<ul style="list-style-type: none"> • Drept obiective specifice menționăm: capacitarea studenților de a analiza comparativ realitățile fenomenului anunțat în titlul general al cursului și seminarelor, să-și însușească cadrul concepțional adecvat, să-și dezvolte capacitatea de analizare a discursurilor politice, de cercetare a realităților și fenomenelor tratate dintr-o perspectivă multidisciplinară. • Studenții sunt capacitați să dezvolte acele competențe care le permit să cerceteze relațiile și normele de conviețuire ale majorității cu minoritatea, să descopere coordonatele empirice și să evalueze cadrul normativ ale acestor relații, să cunoască și să interpreteze cu metode comparative normele internaționale și naționale din Vestul Europei și din arealul est-central-european, practicile la nivel internațional și ale statelor membre UE. • Dobândirea cunoștințelor privind conceptele de bază și folosirea corectă al acestora în contextul analizei ce are ca obiect tematica generală anunțată sunt obiective importante, ce integrează cunoștințele și dobândirea aptitudinilor, mai ales a conștiinței și implicării civice.

8. Conținuturi

8.1 Curs	Metode de predare	Observații
1. Introducere, Prezentarea tematicii generale ale cursului.	Prelegerea participativă, expunerea, exemplificarea	Concepte, definiții, probleme metodologice. Perspective contemporane, antecedente istorice, proiecții instituționale.

2. Națiunea politică – națiunea culturală. Symbolism etnic. Mișcări naționale.	Prelegerea participativă, expunerea, exemplificarea	Națiune, etnicitate, stat, stat-național, comunitate politică, grup etnic, minoritate națională, naționalism civic, naționalism etno-cultural, proiecții „premoderne”, naționalism modern, patriotism, symbolism etnic, simboluri naționale, structurarea orizontală și verticală a națiunii, nation-building process.
3. Stat și națiune. Stat și comunitate națională, minoritate națională.	Prelegerea participativă, expunerea, exemplificarea	Metamorfozarea societății, modernizare, industrializare, societate industrială, teritoriu, unitate, stat unitar, suveranitate, stat de drept, constituție, cetățenie, naționalitate, limbă națională, limbă oficială, limbă de stat, democrație, autoritarism, dictatură, etnicizarea politicului, discurs politic, limbaj politic, semantică politică, criza statului național, secesionism, globalizare.
4. Teoriile moderne / moderniste.	Prelegerea participativă, expunerea, exemplificarea	Ernest Gellner, Benedict Anderson, Michael Mann, Michael Hechter, Schöpflin György, Liah Greenfeld, Miroslav Hroch. Schimbare socială, structură, suprastructură, societate agrară, societate industrială, cultură politică, burghezie, modernizare, liberalism, societate deschisă, falii etnice, clivaje sociale, clivaje culturale și lingvistice.
5. Identitatea națională: liante, limite, înstrăinare. Perspective sociologice, socio-psihologice, antropologice.	Prelegerea participativă, expunerea, exemplificarea	Sentiment național, discurs național, stat național, nation-building, categorie, grup, memorie și identitate de grup, tradiții naționale, perspectivă sociologică, perspective socio-psihologice, legături, comunitate, înstrăinare, frontiere, perspective antropologice.
6. Naționalismul ca principiu politic.	Prelegerea participativă, expunerea, exemplificarea	Modelul de fază, tipologie, comunitate imaginară, long dure, „capitalismul de imprimare”, religia, literatura, structura socială, „tradiții inventate”.
7. Problematika definirii minorităților naționale.	Prelegerea participativă, expunerea, exemplificarea	Etnie, limbă, cultură, grup, interes, structurare, identitate națională, discurs identitar, legitimare, naționalism discursiv, minoritate, majoritate, stat, etnocentrism, metodă, izvoare, istoriograie, tipologii.
8. Problema cetățeniei: modele occidentale, est-central-europene, modelul de relaționare între stat și comunitate etno-lingvistică în arealul bazinului carpatic.	Prelegerea participativă, expunerea, exemplificarea	Stat, stat național, federație, confederație, constituție, modelul german de cetățenie după 1949, cetățenia elvețiană, cantoane, comunitate, limbă și cultură, stat federal, confederație, modelul francez, națiune politică, cetățenie și naționalitate, identitate civică, stat național est-central-european, centralizare, stat național unitar, minoritate, etnocentrism, cetățenia multiplă, codificare constituțional-legislativă, drepturi cetățenești, obligații cetățenești, excepționalitate, exclusivitate, discriminare pozitivă.
9. Realități și instituții internaționale, transnaționale, globale.	Prelegerea participativă, expunerea, exemplificarea	Relevanța statului național, relevanța nașunii moderne, identitate, solidaritate, interes național, transnaționalism, globalizare, sistem internațional, structuri naționale, instituții internaționale, organizații internaționale și transnaționale, identitate culturală, geocultură, centru, periferie, semi-periferie, comunitate de interese.
10. Globalizare, liberalism vs. comunitarism. Open society vs. gemeinschaft, gesellschaft.	Prelegerea participativă, expunerea, exemplificarea	Liberalism, egalitarism, concurență, dreptate, comunitate de drept, corporativism, gemeinschaft, gessellschaft, open society, multiculturalism, entități multilinguale.
11. Instituții europene, drept comunitar, cetățenie europeană.	Prelegerea participativă, expunerea, exemplificarea	Tratatul de la Maastricht, Tratatul de la Lisabona, instituții europene, procesul decizional, tratat de bază, acorduri, stat membru, reprezentare, supranațional, interstatal, Charta Europeană a Drepturilor Lingvistice, Acordul de la Schengen, Consiliul European.
12. Partide etnice, etnoregionale în Europa de Vest și în statele Europei Est-Centrale.	Prelegerea participativă, expunerea, exemplificarea	Reprezentare politică, organizare și mobilizare comunitară, sisteme de protecție socială, sisteme de finanțare, autoguvernare comunitară, subsidiaritate, decentralizare, deconcentrare, devoluție, stat național unitar, centralizare, interes național, securitate națională, autonomie, administrație locală, regionalizare, vot etnic, partid etnic, organizație culturală.
13. Conflict interetnic, atrocități, modele de aplanare și soluționare a conflictelor.	Prelegerea participativă, expunerea, exemplificarea	Discriminare etnică. Conflict interetnic, interes comunitar, interes național, securitate națională, atrocități, aplanare, soluționare, profilaxie, agresiune organizată, agresiune direcționată, relații inetretnice.
14. Politică de construcție națională. Mecanisme decizionale și programe specifice.	Prelegerea participativă, expunerea, exemplificarea	Politică de construcție națională, comunități culturale, stat, cetățenie, subsidiaritate, deconcentrare, finanțare, programe, strategii, administrație publică, drepturi linguale. Concluzii. Noi direcții de cercetare.

8.2 Seminar / laborator	Metode de predare	Observații
1. Demografie. Migrație. Asimilare.	Problematizarea, exemplificarea, dezbateră.	- Teme de referat și dezbateră: 1. Trenduri demografice ves-europene și din Europa Centrală și de Est. 2. Migrație intracomunitară în UE și imigrația spre UE. 3. Trenduri demografice relative la comunitățile minoritare din Europa: evoluția cantitativă minorităților etnice și națională. 4. Evoluția demografică a maghiarilor din România.
2. Mișcări naționale. Mobilizare națională și etno-națională.	Problematizarea, exemplificarea, dezbateră.	- Teme de referat și dezbateră: 1. Identitate națională, organizație culturală națională, mișcare națională. 2. Studii de caz: ASTRA și EMKE. 3. Cooperație economică și comunități naționale în Transilvania. 4. Modele de mobilizarea a comunităților etnice și naționale.
3. Stat și națiune. Statul național. Comunități naționale minoritare în statele est-central-europene.	Problematizarea, exemplificarea, dezbateră.	- Teme de referat și dezbateră: 1. Națiunea etno-culturală și statul modern. 2. Modele politice de construcție a națiunii. 3. Nation-building și stat național: studii de caz – maghiar, sârb, românesc. 4. Modelul statului națiune în secolul XXI.
4. Minorități în Europa Occidentală. Codificarea drepturilor minorităților etnice și naționale în Europa Occidentală.	Problematizarea, exemplificarea, dezbateră.	- Teme de referat și dezbateră: 1. Studiu de caz: comunitatea germanofonă din Italia. 2. Studiu de caz: comunități etnice și linguale în Spania. 3. Devoluțiabritanică: Scoția. 4. Modelul conviețuirii suedezo-finlandeze.
5. Drepturi minoritare, autodefinire, autoguvernare, modele de autonomie.	Problematizarea, exemplificarea, dezbateră.	- Teme de referat și dezbateră: 1. Modelul autonomiei catalane. 2. Modelul Tirolului de Sud. 3. Modelul cantonelor elvețiene. 4. Tratatate internaționale relative la statutul Insulelor Aland.
6. Majoritate și minoritate națională. Relații interetnice în arealul est-central-european.	Problematizarea, exemplificarea, dezbateră.	- Teme de referat și dezbateră: 1. Minoritatea germană în statele Europei Centrală și de Est. 2. Comunități evreiești după 1945 în statele est-central-europene. 3. Minoritatea maghiară în statele limitrofe Ungariei. 4. Statutul minorității naționale în fosta Iugoslavie și în statele succesoare după Acordul de la Dayton.
7. Problema minorităților din Ungaria. Legislația privind minoritățile naționale din Ungaria.	Problematizarea, exemplificarea, dezbateră.	- Teme de referat și dezbateră: 1. Evoluția legislației privind minoritățile naționale din Ungaria în anii 1945-1991. 2. Autoguvernarea minoritară în Ungaria. Studiu de caz: comunitatea slovacă. 3. Autoguvernarea minoritară din Ungaria. Studiu de caz: comunitatea germană. 4. Învățământul și mass-media în limba minorităților naționale din Ungaria.
8. Ungaria și maghiarii de peste frontiera statului maghiar: minoritate națională maghiară sau parte a națiunii integrală maghiară Legea statutului. Cetățenia dublă.	Problematizarea, exemplificarea, dezbateră.	- Teme de referat și dezbateră: 1. Declarații politice privind maghiarii de peste frontieră în perioada Kádár János. 2. Maghiarii din afara frontierelor Ungariei: politici ale guvernului Antall. 3. Schimbarea concepției: noua legislație privind drepturile maghiarilor de pretutindeni în Ungaria în perioada 1998-2002 – legea statusului. 4. Schimbarea concepției II: legislația de după 2010 privind maghiarii de pretutindeni- cetățenia dublă.
9. Maghiarii din România. Diasporă. Problema ceangăilor.	Problematizarea, exemplificarea, dezbateră.	- Teme de referat și dezbateră: 1. Autoorganizare politică a maghiarilor din România după 1989. 2. Rețeaua de instituții politice, administrative, culturale, economice a maghiarilor din zona secuiască. 3. Studiu de caz: comunitatea maghiară din Cluj. 4. Discursuri politice relative la chestiunea ceangăilor. Realitatea sociologică din teren.

<p>10. Conflicte interetnice: atrocități, profilaxia, aplanarea și soluționarea conflictelor.</p>	<p>Problematizarea, exemplificarea, dezbateră.</p>	<p>- Teme de referat și dezbateră: 1. Conflicte interetnice: prăbușirea Iugoslaviei. 2. Conflicte interetnice: atrocități împotriva rromilor în Europa Est-Centrală. 3. Conflicte interetnice în România după 1989. 4. Soluționarea conflictelor interetnice: principii, instituții, norme juridice.</p>
<p>11. Partide etnice, etnoregionale. Structurarea elitelor politice ale comunităților minoritare etno-culturale și naționale.</p>	<p>Problematizarea, exemplificarea, dezbateră.</p>	<p>- Teme de referat și dezbateră: 1. Partide etnice și reprezentând minorități naționale în Ungaria. 2. Partide etnice și reprezentând minorități naționale în România. 3. Societate minoritară: structurarea etnocentrică a elitelor. 4. Pluripartidism, democrație, pluralism: situația specifică a minorităților naționale.</p>
<p>12. Structurarea elitelor economice și culturale specifice minorităților etnice și naționale.</p>	<p>Problematizarea, exemplificarea, dezbateră.</p>	<p>- Teme de referat și dezbateră: 1. Elitele culturale și economice specifice germanilor din Ungaria și România. 2. Structurarea elitelor maghiare din Slovacia și România. 3. Elite culturale, intelectualitate publică: situația maghiarilor din România. 4. Sistemul de finanțare a instituțiilor culturale și de mass-media ale minorității maghiare din România.</p>
<p>13. Partide și organizații reprezentând minorități etnice și naționale în Uniune Europeană.</p>	<p>Problematizarea, exemplificarea, dezbateră.</p>	<p>- Teme de referat și dezbateră: 1. Politicieni ai comunităților maghiare minoritare activi în Parlamentul European. 2. Reprezentarea intereselor comunității minoritare naționale în cadrul instituțional al UE: perioada preaderării. 3. Chestiunile privind interesele minorităților naționale în deciziile instituțiilor europene. 4. Studiu de caz: Minority Safepack.</p>
<p>14. Politica de construcție a națiunii. Structuri instituționale, finanțare, programe culturale.</p>	<p>Problematizarea, exemplificarea, dezbateră.</p>	<p>- Teme de referat și dezbateră: 1. Politica de construcție a națiunii. Studiu de caz: Ungaria, 1990-2010. 2. Codificarea legislativă și cadrul instituțional a politicii privind construcția națiunii în Ungaria de după 2010. 3. Sistemul de sprijinire a maghiarilor de pretutindeni. 4. Studiu de caz: Bethlen Gábor Alap.</p>

Bibliografie:

A. Bibliografia obligatorie:

- Kántor Zoltán (szerk.): *Nacionalizmuselméletek. Szöveggyűjtemény.* Budapest: Rejtjel, 2004.
- Kántor Zoltán – Majtényi Balázs (szerk.): *Szöveggyűjtemény a nemzeti kisebbségekről.* Budapest: Rejtjel, 2005.
- Schöpflin György: *A modern nemzet.* Gödöllő-Máriabesnyő: Attraktor, 2003.
- Majtényi Balázs: *A nemzetállam új ruhája: multikulturalizmus Magyarországon.* Budapest: Gondolat, 2007.
- Szarka László – Vizi Balázs – Majtényi Balázs – Kántor Zoltán (szerk.): *Nemzetfogalmak és etnopolitikai modellek Kelet-Közép-Európában.* Budapest: Gondolat Kiadó, 2007.
- Kardos Gábor: *Kisebbségek: konfliktusok és garanciák.* Budapest: Gondolat, 2007.

B. Bibliografia opțională:

- Kántor Zoltán (szerk.): *Nemzetpolitikai alapismertek: közszolgálati tisztviselők számára.* Nemzeti Közszolgálati és Tankönyv Kiadó Zrt., Budapest, 2013.
- Bretter Zoltán és Deák Ágnes (szerk.): *Eszmék a politikában: a nacionalizmus.* Pécs: Tanulmány Kiadó, 1995.
- Schöpflin György: *Az identitás dilemmái – kultúra, állam, globalizáció.* Gödöllő-Máriabesnyő: Attraktor, 2004.
- Feischmidt Margit (szerk.): *Multikulturalizmus.* Budapest: Osiris, 1997.
- Győri Szabó Róbert: *Kisebbség, autonómia, regionalizmus.* Budapest: Osiris, 2006.
- Szarka László – Vizi Balázs – Tóth Norbert – Kántor Zoltán – Majtényi Balázs (szerk.): *Etnopolitikai modellek a gyakorlatban.* Budapest: Gondolat, 2009.
- Nádor Orsolya – Szarka László (szerk.): *Nyelvi jogok, kisebbségek, nyelvpolitika Kelet-Közép-Európában.* Budapest: Akadémiai, 2003.
- Bárdi Nándor – Fedinec Csilla – Szarka László (szerk.): *Kisebbségi magyar közösségek Fejezetek a 20. századi történelemből.* Budapest: Gondolat – MTA Kisebbségkutató Intézet, 2008.
- Anthony D. Smith: A nemzetek eredetéről. In Kántor Zoltán (szerk.): *Nacionalizmuselméletek. Szöveggyűjtemény.* Budapest: Rejtjel, 2004.
- Demeter Attila: Adalékok a nemzeteszmé és a nacionalizmus értelmezéséhez. *Limes*, 2009. 4. sz.
- Gellner, Ernest: *A nemzetek és a nacionalizmus.* Budapest: Napvilág, 2009.
- Hobsbawm, Eric J.: *A nacionalizmus kétszáz éve.* Budapest: Maecenas, 1997, "Bevezetés", "A nemzet mint újdonság: a forradalomtól a liberalizmusig", 7-60.
- Renan, Ernest: Mi a nemzet? In Bretter Zoltán és Deák Ágnes (szerk.): *Eszmék a politikában: a nacionalizmus.* Pécs: Tanulmány Kiadó, 1995. 171-187.

- o Smith, Anthony D.: A nacionalista mozgalmak kialakulása. *Korunk*, 1993. 11. sz. 40-51.
- o Smith, Anthony D.: A nacionalizmus és a történeszek. In Kántor Zoltán (szerk.): *Nacionalizmuselméletek. Szöveggyűjtemény*. Budapest: Rejtjel, 2004.

9. Coroborarea conținuturilor disciplinei cu așteptările reprezentanților comunității epistemice, asociațiilor profesionale și angajatori reprezentativi din domeniul aferent programului

Această materie ce include curs și seminarii, întrunește toate calitățile în conformitate cu următoarele standarde:

- Registrul Național al Calificărilor din Învățământul Superior (<http://www.rncis.ro>) \
- Clasificarea Ocupațiilor din România (<http://www.mmuncii.ro/>)

10. Evaluare

Tip activitate	10.1 Criterii de evaluare	10.2 metode de evaluare	10.3 Pondere din nota finală
10.4 Curs	Pentru absolvirea acestei materii, studenții trebuie să dovedească în cadrul evaluării finale, în formă de <i>examen scris</i> , cunoașterea terminologiei, conceptelor și tematicii parcurse la curs și semnarii.	Examen scris	50 %
10.5 Seminar/laborator	Studenții trebuie să participe la seminarii activ, întocmind și prezentând <u>două referate</u> , de min. 5 - max. 10 pagini - ce reprezintă în total 20% din nota finală. Participarea activă la dezbaterile din cadrul seminarelor, cunoașterea și folosirea adecvată a terminologiei de specialitate. În cazul în care <u>absentele depășesc 25 % al orelor de seminar</u> sau referatele nu întâlnesc cerințele științifice necesare evaluării pozitive, se va elabora de către student o <u>lucrare de semestru</u> dintr-o temă precizată anterior de titularul cursului, predat obligatoriu până la data examenului scris – echivalând astfel participarea la seminarii.	Referate scrise și prezentate	20%
		Cunoașterea și folosirea adecvată a terminologiei de specialitate.	10%
		Lucrare de semestru	20%
10.6 Standard minim de performanță			
<ul style="list-style-type: none"> • Prezența la cel puțin 75% a seminarelor. • Nota minimă de 5 (cinci) la evaluarea finală. 			

Data completării
seminar

Semnătura titularului de curs

Semnătura titularului de

28.03.2020

Lect.univ.dr. Kántor Zoltán

Lect.univ.dr. Kántor Zoltán

Data avizării în departament

Semnătura directorului de departament

31.03. 2020

Conf. univ. Dr. Nagy Robert-Miklos

